

**QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING
SLOOP JAN LIGTHARTSTRAAT 5 IN KAMPEN**

ATKB

| *buro bakker*

QUICKSCAN WET NATUURBE- SCHERMING SLOOP JAN LIGTHART- STRAAT 5 IN KAMPEN

Kenmerk: 20212335
Versie: Concept
Datum: 2-2-2022

Auteur: Aaron Sibma
Projectleider: Dagmar Heidinga
Veldwerk: Aaron Sibma en Peter Wijkel
Kwaliteitscontrole: Dagmar Heidinga
Opdrachtgever: Landstede Groep / Prins Bouw ontwikkeling
Contactpersoon: Egbert Prins

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.
Foto's: ATKB, Aaron Sibma

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel	1
1.2	Wettelijk kader	1
1.3	Onderzoeksmethode	1
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	2
1.5	Planbeschrijving	4
2.	Resultaten en effecten	5
2.1	Afbakening mogelijk beïnvloede soorten	5
2.2	Vogelrichtlijnsoorten	5
2.3	Habitatrichtlijnsoorten	7
2.4	Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	10
3.	Conclusie	11
3.1	Conclusie beschermde soorten	11
3.2	Benodigde vervolgstappen	11
4.	Literatuur en bronnen	12

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING EN DOEL

Prins Bouw Ontwikkeling is van plan om voor de Landstede Groep een schoolpand aan de Jan Ligthartstraat 5 in Kampen te slopen. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de werkzaamheden kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming (Wnb) is daarom noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien overtreding van de Wet natuurbescherming niet volledig te vermijden is, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

I.2 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Overijssel het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Overijssel heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

I.3 ONDERZOEKSMETHODE

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF, januari 2022) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 19 januari 2022 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker | ATKB. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 LIGGING EN BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied betreft een schoolgebouw, onderdeel van het Ichthus College, gelegen aan de Jan Ligthartstraat 5 in Kampen, gemeente Kampen, provincie Overijssel (zie figuur 1).

Figuur 1 De ligging van het Ichthus College in Kampen. Bron: openstreetmap.org.

Het te slopen gebouw betreft een middelbare school die nog in gebruik is, met meerdere onderdelen die met elkaar verbonden zijn. Het gebouw bestaat uit klaslokalen met een plat bitumen dak (foto 1). De binnenplaats van het gebouw is bestraat, met enkele laagblijvende struiken (foto 2).

Het schoolgebouw ligt in het midden van Kampen (figuur 1) en is deels omringd door bomen en gras. Aan de noordwestzijde is een parkeerplaats aanwezig. Ten noordoosten is een brede sloot en ten noordwesten een parkeerterrein aanwezig. Verderop is het gebouw omringd door woonwijken met rijtjeswoningen en wat hogere gebouwen met appartementen.

Foto 1 De Jan Ligthartstraat 5, met links het parkeerterrein.

Foto 2 De binnenplaats van het gebouw.

I.5 PLANBESCHRIJVING

Het oude schoolgebouw uit de jaren 1965-1969 voldoet niet meer aan de eisen van het hedendaagse onderwijs, waar differentiatie, gepersonaliseerd leren gangbaar zijn. Daarbij is het gebouw energetisch zeer ongunstig en kostbaar in de exploitatie. Hierdoor is besloten om het gebouw te slopen. Na de sloop wordt een sportzaal teruggebouwd.

2. RESULTATEN EN EFFECTEN

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.3) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.4). Omdat het een schoolgebouw betreft midden in Kampen kunnen bepaalde soorten bij voorbaat al worden uitgesloten. Deze afbakening wordt eerst omschreven in paragraaf 2.1.

2.1 AFBAKENING MOGELIJK BEINVLOEDE SOORTEN

Omdat het gaat om sloopwerkzaamheden middenin de bebouwde kom van Kampen, kan de aanwezigheid van beschermde flora en een aantal andere soortgroepen, namelijk amfibieën, reptielen, vissen en grondgebonden zoogdieren van de Habitatrichtlijn, op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen zijn gebonden aan specifieke omstandigheden die in het plangebied afwezig zijn.

2.2 VOGELRICHTLIJNSOORTEN

2.2.1 AANWEZIGE SOORTEN

Jaarrond beschermde nesten

Een aantal vogels hebben nesten met een jaarrond beschermde status omdat de vogelsoorten jaarrond gebruik maken van het nest, geen eigen nesten bouwen (en dus niet gemakkelijk een nieuw nest kunnen maken) of in kolonieverband broeden.

Uit bronnenonderzoek blijkt dat binnen het plangebied geen vogels met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen door derden (NDFF, 2021). Ook tijdens het veldbezoek zijn dit soort vogelsoorten in het plangebied niet waargenomen. Het plangebied biedt voor vogels met jaarrond beschermde nesten geen geschikt broedgebied. Door het platte dak ontbreken geschikte locaties om nesten te bouwen voor gebouwbroedende soorten als de huismus en de gierzwaluw. Voor de soorten die nesten bouwen in bomen zijn ook de omringende bomen niet geschikt vanwege de constante verstoring door de school.

In de directe omgeving van het gebouw zijn wel vogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen door derden (NDFF 2022). Het betreft dan de huismus, huiszwaluw, gierzwaluw, roek, buizerd, ransuil en sperwer. Deze soorten zijn dan waargenomen in de omringende woonwijken (huismus, gierzwaluw en ransuil) of in het groen gelegen gebied dat ten noordoosten van de school ligt. Tijdens de verkenning is alleen de huismus in de omringende wijken waargenomen. De vogels die in de omringende wijken broeden zitten op voldoende afstand van de voorgenomen werkzaamheden en zullen niet worden verstoord.

Categorie 5 broedvogels

De zogenaamde Categorie 5-soorten zijn vogelsoorten waarvan de nesten niet standaard jaarrond beschermd zijn. Onder bepaalde ecologische omstandigheden kunnen deze nesten wel een jaarronde bescherming hebben.

Uit bronnenonderzoek blijkt dat er geen categorie 5 vogels zijn waargenomen bij het gebouw (NDFF 2022). Het gebouw zelf is niet geschikt als broedlocatie voor vogels aangezien geschikte broedplekken ontbreken.

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere eksternesten waargenomen in bomen nabij de school. Een ekster-nest is aanwezig in de bomenlaan langs de Jan Ligthartstraat (figuur 2). De bomen rondom de school zijn verder niet geschikt voor holenbroedende categorie 5 vogelsoorten omdat holten ontbreken.

Overige broedvogels

De aanwezigheid van overige broedvogels binnen en nabij het plangebied is beperkt tot enkele algemene soorten. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen: merel, gaai, zwart kraai, houtduif, kauw, diverse meeuwensoorten en wilde eend. Een duivennest is aanwezig in een boom ten zuidwesten van het gebouw. Nesten van andere soorten zijn niet vastgesteld, maar in het groen rondom de school kunnen algemene broedvogels zoals de merel en roodborst tot broeden komen.

- Duivennest
- Eksternest

Figuur 2 De locaties van het ekster- en duivennest nabij de school. Bron: Google maps.

2.2.2 EFFECTEN EN VERVOLG

Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is ongeschikt voor nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten. Huismussen en gierzwaluwen kunnen wel tot broeden komen in de woonwijken die nabij de school liggen, maar deze liggen op voldoende afstand van de werkzaamheden, waardoor verstoring door de werkzaamheden is uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet nodig.

Categorie 5-soorten

Het schoolgebouw is ongeschikt voor nesten van categorie-5 vogelsoorten. De bomen op het perceel van de school bieden geen holtes waar holenbroedende soorten in kunnen broeden. Wel is een eksternest aanwezig, maar deze zit op voldoende afstand van de werkzaamheden zodat verstoring uit te sluiten is.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Door de aanwezigheid van nesten in de bomen nabij de school raden wij aan om de werkzaamheden buiten het broedseizoen (van half maart t/m half juli) uit te voeren. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd adviseren wij om de struiken en bomen binnen een straal van 10 meter van het werkterrein voor het broedseizoen te snoeien. Een andere optie is het uitvoeren van een broedvogelcontrole alvorens de werkzaamheden starten.

2.3 HABITATRICHTLIJNSOORTEN

2.3.1 VLEERMUIZEN

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat alleen de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis foeragerend, overvliegend of paarroepend zijn waargenomen in de omgeving van de school. Zo foerageren gewone dwergvleermuizen bij het kleine, groene veldje dat ten zuidwesten van de school ligt (NDFF, 2022). De andere soorten vleermuizen zijn waargenomen in en rond de 1^e Ebbingestraat, dat ten westen van de school gelegen is.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. Ze gebruiken dan kleine holten en kieren (1,5 cm is voldoende voor dwergvleermuizen) om ergens naar binnen te kruipen. De verblijfplaatsen zijn het gehele jaar rond beschermd, ook als de dieren gedurende een deel van het jaar op andere plekken verblijven.

Het schoolgebouw zelf biedt geschikte openingen voor dwergvleermuizen, waardoor het niet is uitgesloten dat verblijfplaatsen aanwezig zijn. Zo biedt de dakrand een kier van minimaal 1,5 cm waaronder vleermuizen kunnen kruipen (foto 3). Mogelijk is dan ook een spouw toegankelijk. Een andere geschikte locatie zijn de open stootvoegen die aan de achterzijde van het gebouw aanwezig zijn. Ook de naden tussen de verschillende gebouwonderdelen bieden toegang voor vleermuizen (foto 3). De open voegen en naden kunnen vleermuizen mogelijk toegang tot de spouw van het gebouw geven. Niet uit te sluiten is dat op sommige plekken de kieren dermate groot zijn dat zij ook toegang verschaffen voor de grotere laatvlieger en/of meervleermuis.

Door de constante verwarming van de school is het ook niet uitgesloten dat er (massa) winterverblijven van vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw.

Op het perceel van het plangebied zijn bomen met geschikte holten afwezig. Daardoor ontbreken verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten.

Foto 3 Geschikte invlieglocaties voor vleermuizen in open naden tussen de gebouwonderdelen (boven) en onder de dakrand (onder).

Essentiële vliegroutes

Vleermuizen gebruiken lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen, als navigatie en om veilig van hun verblijfplaats naar hun foerageergebieden te vliegen. Dit soort lijnvormige structuren ontbreken in het plangebied. Wel is de school omringd door bomenlanen die gebruikt kunnen worden als vlieg-route (figuur 3).

Essentieel foerageergebied

De school met een plat dak biedt geen geschikt foerageergebied voor vleermuizen omdat er weinig insecten aanwezig zijn. Het groen dat de school omringt, en vooral dat ten noordoosten ligt met het water, biedt wel geschikt foerageergebied. Het is niet uitgesloten dat hier incidenteel en voor korte tijd wordt gefoerageerd, maar gezien de grootte van het gebied er is geen sprake van essentieel en onmisbaar foerageergebied.

Veel geschikter foerageergebied ligt ten zuidwesten en noordoosten van de school (figuur 3). Hier zijn velden met groen, water en bomen aanwezig wat de vleermuizen voorziet in voldoende insecten en luwe omstandigheden om te vliegen.

Figuur 3 Mogelijke vliegroutes (gele pijlen) en foerageergebied (oranje ovalen) voor vleermuizen nabij de school. Met rood is het plangebied aangegeven. Bron: Google maps.

Effecten en vervolg

Verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn mogelijk aanwezig in het gebouw. Vervolgstappen zijn aan de orde.

Andere voor vleermuizen essentiële functies van het leefgebied zijn niet aanwezig in het plangebied. Grenzend aan het plangebied zijn wel vliegroutes aanwezig. Verstoring van vleermuizen die gebruik maken van deze potentiële vliegroutes nabij het plangebied kan eenvoudig worden voorkomen door alleen bij daglicht te werken of anders eventuele verlichting af te schermen zodat deze niet op de bomen uitstraalt. Verdere vervolgstappen zijn niet nodig wat betreft foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen.

2.4 NATIONAAL (ANDERE) BESCHERMDE DIER- EN PLANTENSOORTEN

Aanwezige beschermde soorten (niet vrijgesteld)

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van marterachtigen, zoals de steenmarter, hermelijn en bunzing in het plangebied niet uit te sluiten. Ook de egel kan aanwezig zijn in het groen rondom het plangebied. De aanwezigheid van deze marterachtigen en de egel zal enkel sporadisch zijn, zoals kortstondig foerageren, omdat het plangebied geen geschikte locaties voor verblijfplaatsen biedt.

Aanwezige beschermde soorten (vrijgesteld)

Enkele muizensoorten of andere kleine zoogdieren kunnen gebruik maken van het plangebied. Voor andere soorten nationaal beschermde zoogdieren en reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

Voor marterachtigen en de egel geldt geen vrijstelling in de provincie Overijssel. Verstoring van deze soorten is toegestaan, vernietiging van vaste verblijfplaatsen niet. Op basis van de quickscan kunnen verblijfplaatsen van marterachtigen en egels uitgesloten worden. Hierdoor zijn vervolgstappen niet aan de orde.

Voor de overige aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Overijssel, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3. CONCLUSIE

3.1 CONCLUSIE BESCHERMDE SOORTEN

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In en rond het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig;
- In het plangebied zijn nesten van de ekster, een Categorie 5 vogelsoort, aanwezig;
- In de school zijn geschikte locaties voor verblijfplaatsen voor zowel dwergvleermuizen als de grotere laatvlieger en meervleermuis aanwezig;
- In en nabij de school zijn geen locaties voor verblijfplaatsen voor marterachtigen en egels aanwezig;
- In en rond het plangebied komen verder alleen een aantal nationaal beschermde muizensoorten soorten voor. Voor deze soorten geldt dat ze zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt. De algemene zorgplicht is wel van kracht. Voor overige nationaal beschermde soorten ontbreekt geschikt leefgebied;

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 1 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 BENODIGDE VERVOLGSTAPPEN

- Om vast te stellen of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de school, is een nader onderzoek nodig. Dit nader onderzoek bestaat uit het uitvoeren van zes tot zeven onderzoeksrondes in de periode april – oktober.
- Effecten op broedende vogels kunnen in zijn geheel worden uitgesloten als de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen omvat globaal de periode van half maart tot half juli. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd adviseren wij om de vegetatie in en nabij het werkterrein voor het broedseizoen te snoeien, of dient een broedvogelcontrole aanwezigheid van broedvogels uit te kunnen sluiten.
- Negatieve effecten van de werkzaamheden op potentiële vliegroutes van vleermuizen kunnen eenvoudig worden voorkomen door alleen bij daglicht te werken of anders eventuele extra verlichting af te schermen zodat deze niet op de bomenrijen rondom de school uitstraalt.
- Voor alle soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door de bermen voor de uitvoering te maaien, zodat dieren het gebied kunnen verlaten. Het maaien dient te gebeuren als de vegetatie droog is.

4. LITERATUUR EN BRONNEN

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12, versie 1.0 juli 2017
- Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12, versie 1.0 juli 2017
- Kennisdocument Huismus, BIJ12, versie 1.0 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, BIJ12, versie 1.0 juli 2017
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), geraadpleegd januari 2022.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Verspreiding, aantallen, veranderingen. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis/KNNV/European Invertebrate Survey – Nederland.

Websites

www.verspreidingsatlas.nl/planten
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.ravon.nl
www.openstreetmap.org
www.overijssel.nl

